

Elinkeinoelämän
keskusliitto

Elinkeinoelämän keskusliiton Suhdannebarometri

Huhtikuu 2021

EK:N SUHDANNEBAROMETRI ON
SUOMEN VANHIN JA SUURIN YRITYSTEN
SUHDANNEODOTUKSIA KARTOITTAVA
TIEDUSTELU.

YHTEISRAHOITTAJANA:

Suhdannebarometri

Huhtikuu 2021

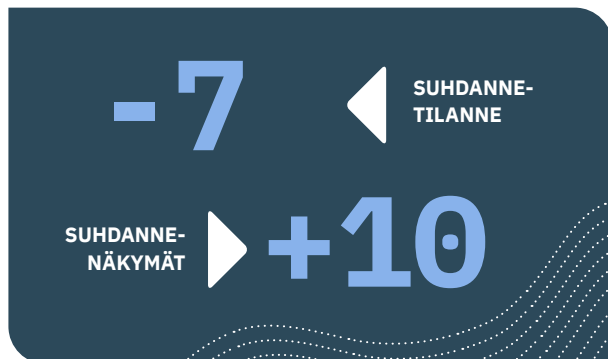
Sisällysluettelo 1 • 2021

Suhdanteet huhtikuussa 2021.....	3
Suhdanteet maailmalla	4
Teollisuus	5
Rakentaminen.....	6
Palvelut	7
Päälukuja	9
Elintarviketeollisuus	11
Teva-teollisuus	12
Puuteollisuus	13
Paperiteollisuus.....	14
Painaminen	15
Kemianteollisuus	16
Rakennustuoteteollisuus.....	17
Teknolomiteollisuus.....	18
Kauppa	19
Matkailu- ja ravintolapalvelut.....	20
Liikenne.....	21
Rahoitus ja vakuutus	22
Tieto- ja viestintäpalvelut.....	23
Kiinteistöpalvelut.....	24
Muut palvelut	25
Pitkiä aikasarjoja.....	26
Suhdantetiedustelumenetelmä.....	37

Suhdanteet huhtikuussa 2021

- **Suhdannetilanne on kohentumassa, mutta yleisvireeltään yhä vaatimaton**
- **Suhdanneodotukset virkoavat**
- **Tuotanto ja myynti kasvussa, mutta erot toimialoittain suuria**
- **Henkilöstö yhä vähentynyt, mutta odotukset ovat viriämässä**
- **Suhdanneodotukset ovat myönteiset rokotteiden ja rajoitteiden purkamisen myötä, mutta vanhat ongelmat työvoiman saatavuudesta nousevat jo pintaan**

Maailmantalouden on ennakoitu palautuvan tänä vuonna kuuden prosentin vauhtia koronaviruspandemiasta. Palautumiseen liittyy kuitenkin suuria epävarmuuksia. Koronavirus kiertää vielä maailmalla kovaa vauhtia ja rokotteen saatavuus ja rokoteprosessissa onnistuminen ovat isoja kysymyksiä. Elvytys on kuitenkin massiivista ja tämä näkyy etenkin teollisuuden vahvana vireenä. Globaalisti palvelualat ovat kärsineet enemmän, mutta nekin ovat osittain jo toipumassa ja jatko riippuu paljon kotitalouksien kulutushalukkuudesta.

EK:n huhtikuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan suomalaisyritysten suhdannetilanne on kohentunut viime tiedustelusta, mutta yleiskuva on yhä vaatimaton. Palautuminen on Suomessakin tapahtumassa samaa tahtia muun maailman kanssa. Teollisuuden tilanne jatkaa viriämistään ja palvelualat tulevat perästä. Rakentamisessa meno on ollut vaisua jo ilman koronaakin, mutta silläkin sektorilla on nähtävissä parempaa. Paremmasta vireestä huolimatta erot toimialojen ja yritysten välillä ovat yhä suuria.

Odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat kohentuneet kaikilla päätoimialoilla. Etenkin palvelualat odottavat kesästä parempaa rajoitustoimien väistyessä.

Tuotanto- ja myyntiodotukset nousussa

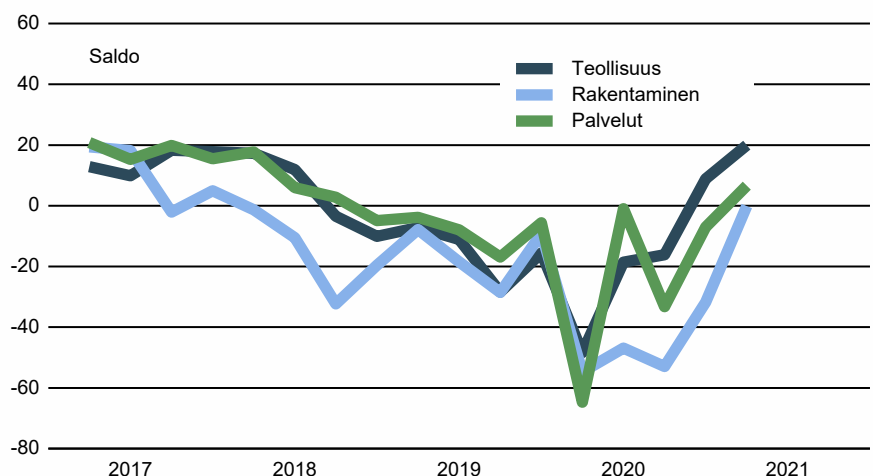
Tuotanto ja myynti on vähentynyt enää rakentamisessa. Palveluissa ja teollisuudessa suunta oli jo keväällä parempaan päin. Myyntiodotukset ovat positiiviset kaikilla aloilla. Rakentamisessa odotukset ovat nousussa kaikista nopeimmin.

Kysynnän puute on yhä suurin kasvun este. Suhdannetilanteen koheneminen alkaa näkyä jo perinteisinä ongelmina. Pula osaavasta työvoimasta on taas kasvusuunnassa. Henkilöstön määrän ennakoidaan lisääntyvän kesää kohden mentäessä.

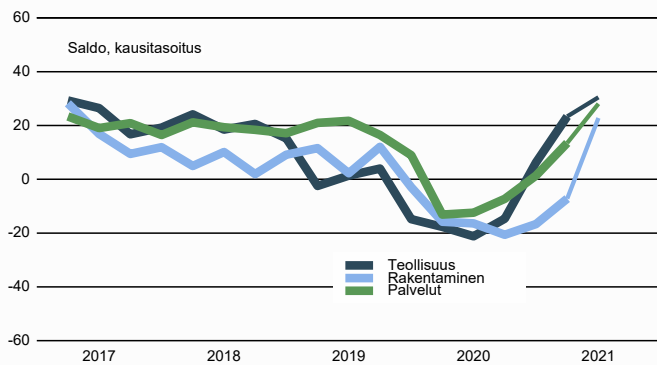
Kesää kohden mennään luottamuksen lisääntyessä. Ennakoitavuus rajoitustoimien purkamisen suhteen on kuitenkin isossa roolissa yritysten toiminnan sekä kuluttajien luottamuksen kannalta. Toisaalta nopea palautuminen nostaa Suomen talouden rakenteelliset haasteet taas pintaan.

Palvelualojen suhdannenäkymät ovat kohentuneet kesää kohden mentäessä.

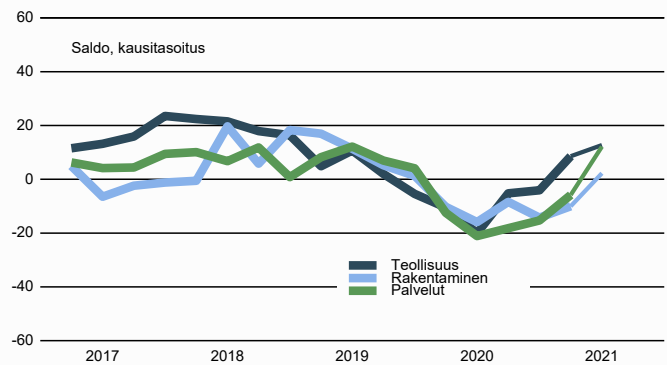
Suhdannenäkymät

Tuotanto/myynti, toteuma ja odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

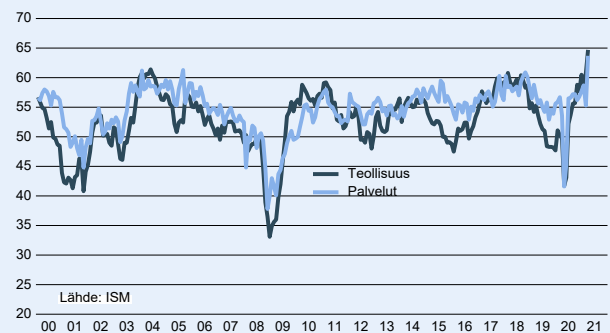
Suhdanteet maailmalla

Maailmantalous kasvaa vauhdilla, eritahtisuus lisääntyy

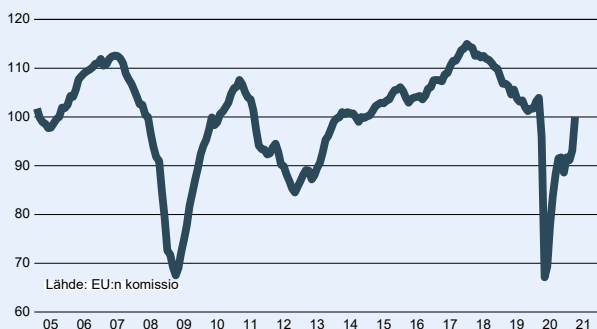
Maailmantalous elpyy tänä vuonna ripeästi. Yhdysvalloissa ennakoitua nopeampi rokotustahti sekä mittavat elvytystoimet ovat kirkastaneet talousnäkymiä. Kiinan talous palautui alkuvuonna vahvasti, mutta vertailuluvut ovat heikkoja. Euroopasakin elvyttään, mutta kasvu on selvästi heikompaa kuin esimerkiksi Yhdysvalloissa.

Hyvin massiivinen raha- ja finanssipoliittinen elvytys on toiminut kriisin torjunnassa, mutta samalla on herännyt huoli kriisin jälkeisestä ajasta. Inflaatio-odotukset ovat nousussa ja etenkin raaka-aineiden hinnoissa on nähty kovia nousupaineita. Tällä haavaa hintapiikkien arvioidaan jäävän väliaikaiseksi, jolloin kustannusten nousu hiipuisi loppuvuoden aikana.

Ostopäälliköiden indeksi, USA

Talouden ilmapiiri-indikaattori, EU-maat

Euron dollarikurssi

Teollisuus

- Suidannetilanne on jatkanut parantumistaan kevään edetessä
- Tuotanto on kasvusuunnassa ja tuotanto-odotukset lähikuukausille ovat jatkaneet nousuaan
- Tilauskanta on paisunut viime kuukausien aikana entisestään ja on nyt jo yli normaalitason
- Henkilöstön määrä on lisääntynyt ja odotukset lähikuukausille ovat optimistiset
- Suidannenäkymät ovat parantuneet (saldoluku +20)

EK:n huhtikuussa tekemän Suidannebarometrin mukaan suomalaisten teollisuusyritysten suhdanteet ovat kohentuneet keväällä (saldoluku +12).

Suidannenäkymät kirkastuneet yhä

Suomessa teollisuus jatkaa nousuvirettään muun maailman tapaan. Suidannetilanne on parantunut viime kuukausien aikana ja saldoluku on jo kipuamassa kohti kauppasotaa edeltävää aikaa kolme vuotta sitten. Matkaa on toki vielä, mutta suunta on hyvä.

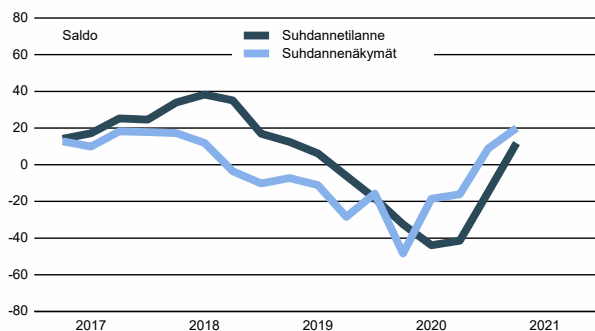
Suidannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +20 (tammikuussa +9). Kokonaisuutena teollisuuden suhdanteiden odotetaan siis parantuvan seuraavan puolen vuoden aikana entisestään ja koronakriisi on jäämässä taakse.

Tuotanto-odotukset jatkavat kasvuaan

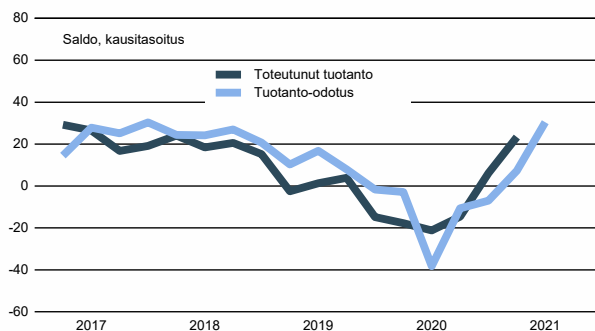
Suidannetiedustelun perusteella teollisuusyritysten tuotanto on kasvanut kevään aikana. Tuotanto-odotukset tuleville kuukausille jatkavat kasvuaan, joten hyvä kehitys tulee jatkumaan lähikuukausien aikana.

Tuotantokapasiteetin käyttöaste on jatkanut nousuaan ja oli 81 % huhtikuussa. Muiden indikaattoreiden tavoin kapasiteetin käyttöaste on palautunut koronakriisistä varsin nopeasti.

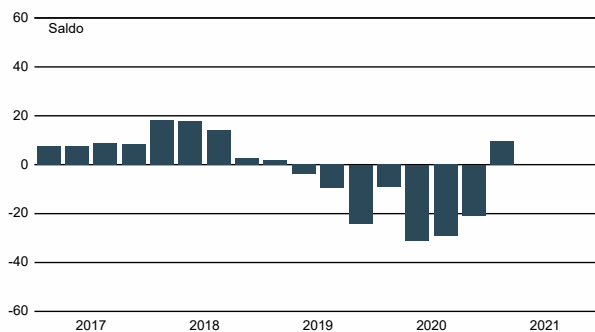
Suidanteet

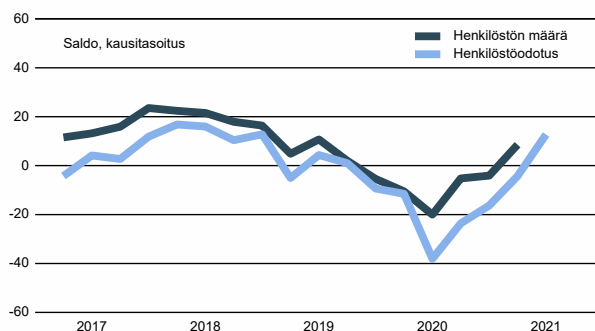
Tuotanto ja tuotanto-odotus

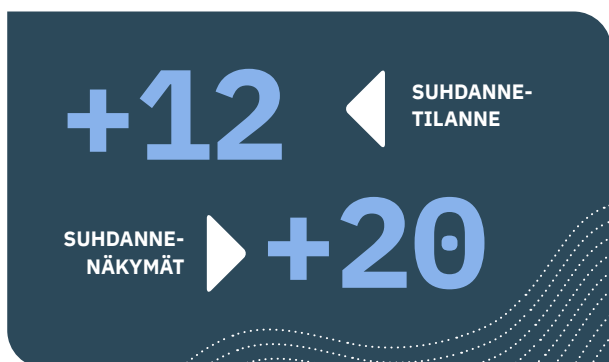
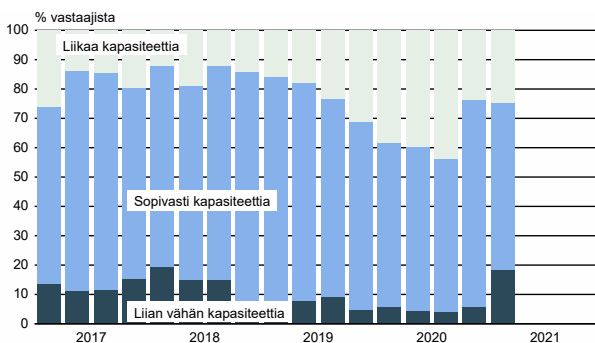
Tilauskanta

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

Tilaukanta noussut yli keskimääräisen

Teollisuusyritysten saamien uusien tilausten määrä lisääntyi kevään aikana ja nousi pitkästä ajasta yli tavanomaisen tason. Tilausten määrä on kasvanut, kun maailmalla teollisuus on palautunut nopeasti koronan aiheuttamasta shokista.

Kysynnän hieman parantuessa valmiiden tuotteiden varastot ovat jatkaneet vähentymistään ja niiden taso on entistä selvemmin tavanomaista pienempi. Riittämätön kysyntä oli yhä suurin tuotannon kasvun este, mutta puutetta alkaa myös kapasiteetista ja työvoimasta aiempaa enemmän.

Henkilöstön määrä kasvussa

Teollisuusyritysten henkilöstön määrä kasvoi kevään aikana. Hyvä vire tulee jatkumaan myös kesää kohden mentäessä, sillä henkilöstö-odotukset ovat myös jatkaneet kohentumistaan viime kuukausien aikana.

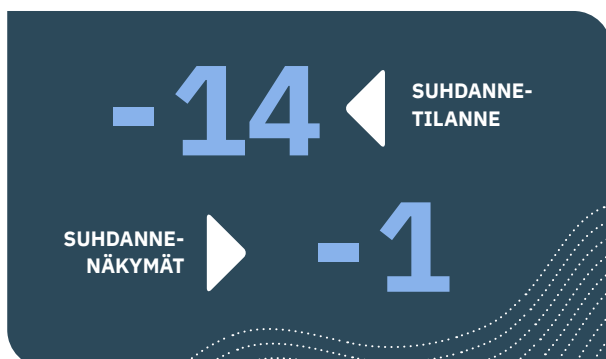
Rakentaminen

- **Suhdanne tilanne** jatkunut heikkona ja kohentunut vain hieman talvesta
- **Tuotanto** on yhä vähentynyt, mutta **tuotanto-odotuksissa** on selvää nousua
- **Tilaukanta** on kasvanut hieman, mutta on yhä alle tavanomaisen tason
- **Henkilöstö** on myös vähentynyt, mutta tilanteen odotetaan vakiintuvan
- **Suhdannenäkymät** piristyneet selvästi, vaikka ovat yhä hieman pakkasen puolella (saldoluku -1)

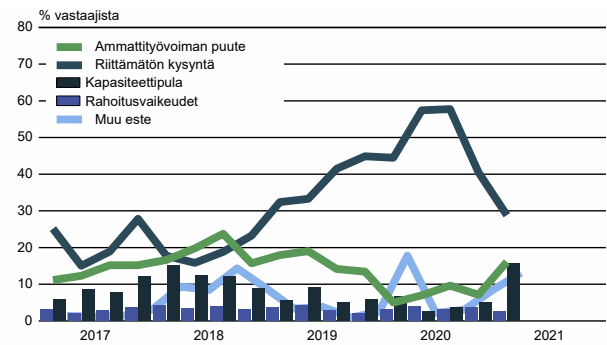
EK:n huhtikuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan suomalaisten rakennusyritysten suhdanteet pysyivät keväällä keskimääräistä heikompina (saldoluku -14).

Suhdannenäkymät kohentuneet selvästi

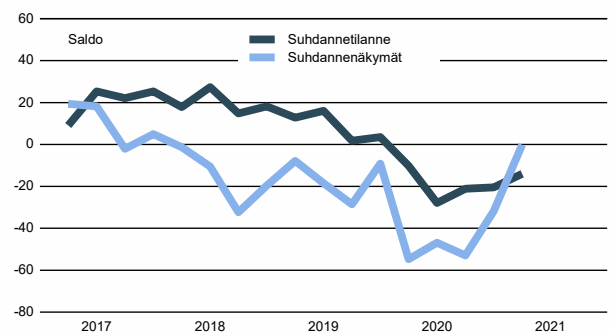
Näkymät lähitulevaisuuteen ovat parantuneet kevään mittaan. Kokonaisuutena suhdanneodotukset ovat kuitenkin yhä varsin varovaiset. Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa -1 (tamikuussa -32).

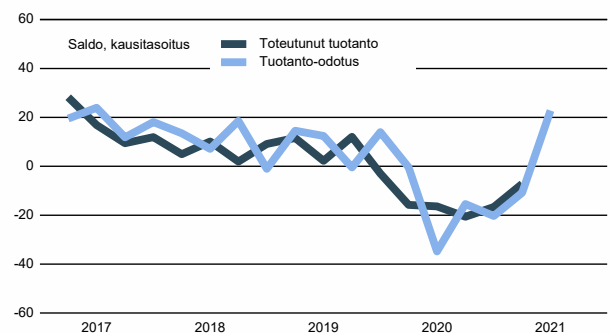
Tuotannon kasvun esteet

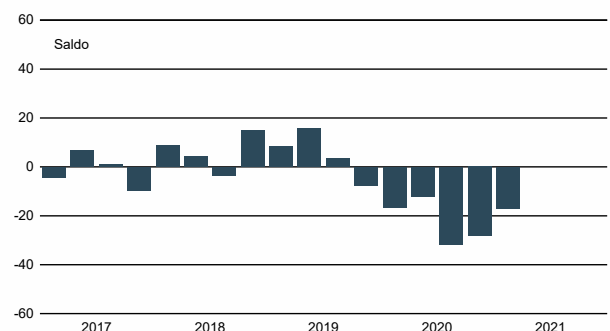
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Tilaukanta

Etenkin uudistalonrakentamisen puolella näkymät ovat vaisut. Asuntorakentamisessa veto on jatkunut kohtuullisena lupakehityksen perusteella, mutta muussa uudisrakentamisessa on hiljaisempaa.

Tuotanto-odotukset selvästi piristymässä

Rakennusyritysten tuotannon määrä jatkoi tiedustelun perusteella laskuaan vuoden 2021 alkupuolella. Tuotanto-odotukset lähikuukausille ovat kuitenkin selvästi vieriämässä ylöspäin.

Tuotantokapasiteetin käyttöaste laski viime vuonna laskusuhdanteen siivittämänä. Rakennusalan kapasiteetin käyttöaste oli huhtikuussa 84 prosenttia, joten muutosta ei ole juurikaan tapahtunut viime kuukausina.

Riittämätön kysyntä yhä suurin ongelma

Suurimpana tuotannon kasvun esteenä on yhä kysynnän puute. Kysynnän puutteesta raportoi kuitenkin hieman vähemmän yrityksiä kuin edellisessä tiedustelussa. Uusien tilausten määrä kohentui aavistuksen kevään aikana, mutta tilaustaso on edelleen alle normaalina pidetyn.

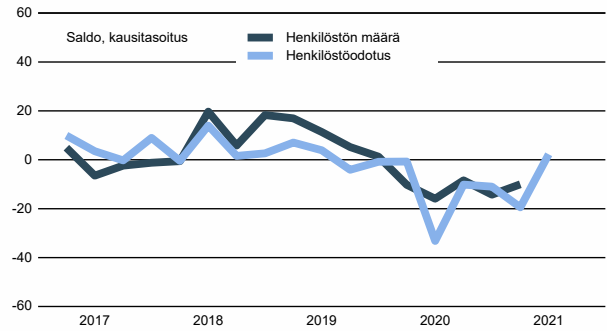
Rakennusalan näkymien kohentuessa perinteiset ongelmat alkavat taas nousta pintaan. Pula ammattitaitoisesta työvoimasta on taas nousemassa entistä suuremmaksi ongelmaksi. Vastaajista 24 % kertoi osaavan työvoiman saatavuuden haittaavan tuotannon kasvua (tammikuussa 16 %).

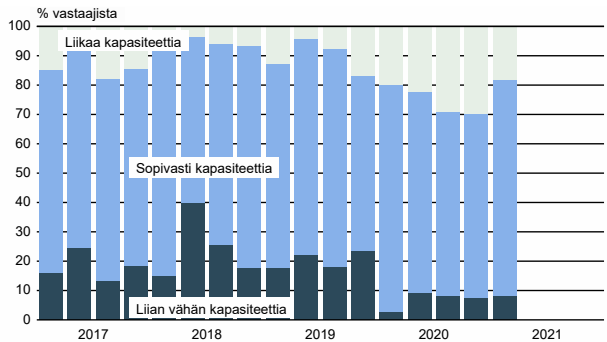
Palvelut

- **Palvelualan suhdannetilanne pysynyt yhä heikkona kevään aikana**
- **Myynti on kasvanut hieman ja myyntiodotukset tuleville kuukausille ovat selvässä noususuunnassa**
- **Henkilöstön ennakoidaan lisääntyvän lähikuukausina**
- **Suhdannenäkymät kohentumaan päin, mutta koronapandemia pitää yllä epävarmuutta**

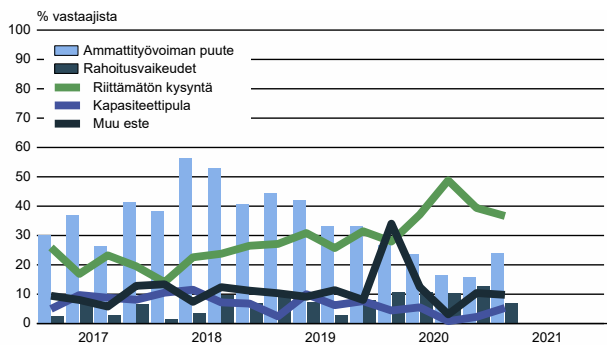
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

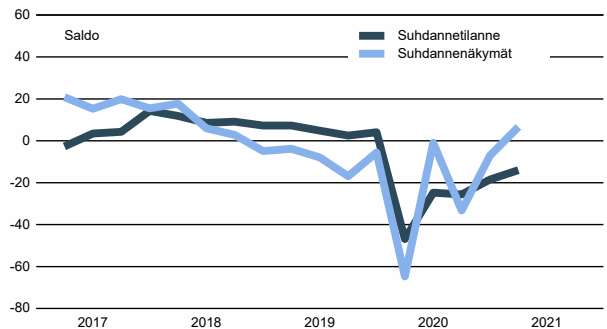
Tuotantokapasiteetti

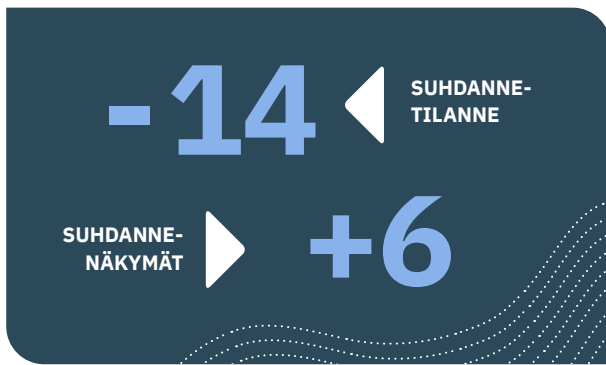

Tuotannon kasvun esteet

Suhdanteet

EK:n huhtikuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan suomalaisten palvelualanyritysten suhdanteet jatkoivat alkuvuoden aikana varsin heikkoina (saldoluku -14).

Suhdannenäkymissä elpymistä

Näkymät lähitulevaisuuteen ovat jatkaaneet elpymistään viime kuukausien aikana. Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +6 (tammikuussa -7).

Palvelualat ovat yhä olleet suurin kärsijä koronaviruksessa, sillä rajoitustoimet iskivät ennen kaikkea palveluiden kulutukseen. Rokotteiden saatavuus on kuitenkin koko ajan helpottanut ja kau-sitekijät ovat tulleet avuksi viruksen torjuntaan. Suunta on siis koko ajan kohti parempaa.

Myynnin kasvuodotukset voimistuneet

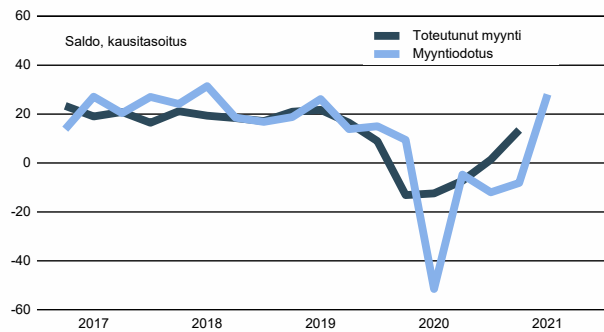
Palvelualalla myynti on kasvanut kevään kuluessa ja myynti-odotukset tuleville kuukausille ovat kirkastuneet. Vaikka henkilöstön määrä on jatkanut vähentymistään, ovat henkilöstöodotukset selvässä nousussa.

Kevään sulkutoimien myötä palvelualojen yritysten kannattavuus heikkeni uudelleen. Toimialoitteiset ja yritys-kohtaiset erot jatkuvat yhä suurina ja tämä heijastuu kannattavuuskehitykseenkin vielä pitkään.

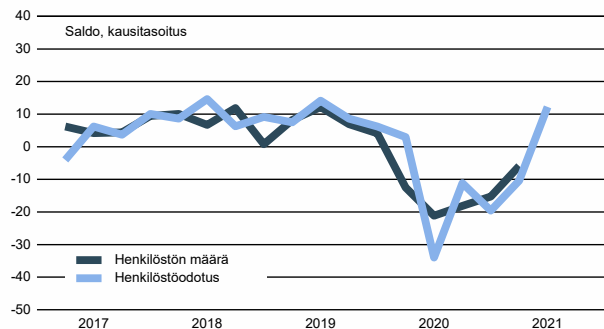
Riittämätön kysyntä yhä riesana

Suurin myynnin kasvu este on muiden päätoimialojen tapaan kysynnän puute. Palvelualan yrityksissä on haasteita myös työvoiman saatavuudessa. Koronakriisin helpottaminen ei kuitenkaan poista sitä uhkaa, että moni yritys ajautuisi vielä konkurssiin. Rajoitustoimien purkamiseen tarvittaisiin riittävästi ennakoitavuutta sekä luottamusta etenkin kuluttajiin, jotta palveluiden kysyntä elpyisi kunnolla.

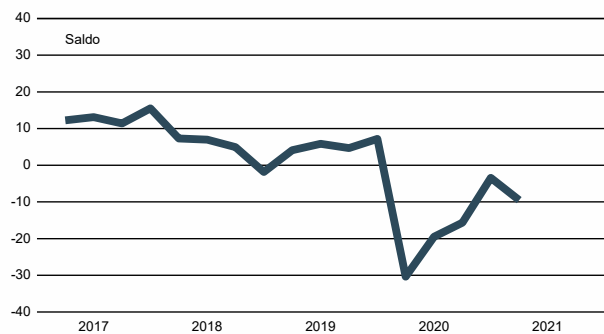
Myynti ja myynti-odotus

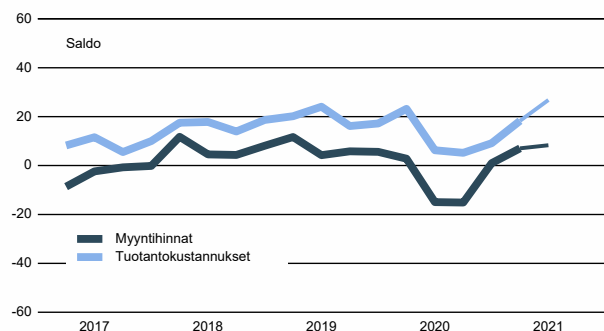
Henkilöstö ja henkilöstö-odotus

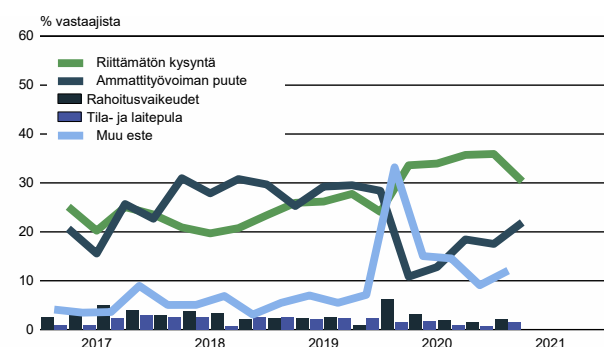
Kannattavuus

Hinnat ja kustannukset

Myynnin kasvun esteet

Päätuloksia

Teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo	2019				2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	3	4	2	-24	-12	-19	-16	-3	29			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	23	12	-9	2	-33	-3	-16	13	33			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	84	82	77	69	62	60	56	76	75			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	2	-4	-10	-24	-10	-32	-29	-21	9			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-4	-13	-16	-30	-14	-39	-33	-22	5			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	13	17	11	9	15	9	5	-5	-3			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	8	22	-4	-16	-5	-9	-10	-16	15			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	14	-2	-18	-4	-29	-24	-26	5	22			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	15	5	-10	-21	-26	-44	-49	-25	19			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	12	-5	15	-17	4	-2	18	14			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	54	59	58	61	71	67	70	58	65			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	18	19	14	13	5	7	10	7	16			
puute kapasiteetista	6	9	5	6	7	3	4	5	16			
riittämätön kysyntä	32	33	41	45	44	57	58	41	29			
rahoitusvaikeudet	4	4	3	2	3	4	3	4	3			
muu este	3	4	1	2	18	2	3	8	13			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	12	6	-7	-18	-32	-44	-42	-15	12			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-8	-12	-29	-15	-49	-19	-17	9	20			

Rakentaminen

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo	2019				2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	9	16	11	-12	-17	-5	-20	-26	-9			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	17	8	2	-7	-30	-6	-31	-18	25			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	87	96	92	83	80	78	71	70	82			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	9	15	4	-7	-16	-12	-31	-28	-16			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-44	-45	-8	-47	-50	-52	-69	-65	-55			
Myymättömien asuinhuoneistojen määrä normaaliin verrattuna	-9	-5	-15	-25	-13	-30	-36	-64	-48			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	15	29	2	-9	-13	0	-10	-23	-13			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	25	-6	-13	-1	-14	-11	-20	-20	21			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	68	66	63	60	71	64	67	66	67			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	44	42	33	33	27	24	16	16	24			
puute kapasiteetista	2	10	6	8	4	6	1	2	5			
riittämätön kysyntä	27	31	26	31	28	37	49	39	37			
rahoitusvaikeudet	10	7	3	8	11	11	10	13	7			
muu este	10	9	11	8	34	12	3	10	10			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	13	16	2	3	-10	-28	-21	-20	-14			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-8	-18	-28	-9	-54	-46	-53	-32	-1			

Palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo	2019				2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	13	24	17	15	-22	-10	-7	8	3			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	20	21	16	8	-60	5	-11	-10	15			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	6	17	5	5	-14	-17	-21	-14	-8			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	17	8	0	8	-33	-11	-25	-4	11			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	57	61	62	56	73	61	66	60	61			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	25	29	30	28	11	13	18	18	22			
puute kapasiteetista	3	2	2	2	1	2	1	1	1			
riittämätön kysyntä	26	26	28	24	34	34	36	36	30			
rahoitusvaikeudet	2	2	3	1	6	3	2	2	2			
muu este	5	7	5	7	33	15	15	9	12			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	7	5	2	5	-47	-24	-26	-19	-14			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-4	-7	-16	-6	-64	0	-33	-7	6			

Toimialakatsaukset

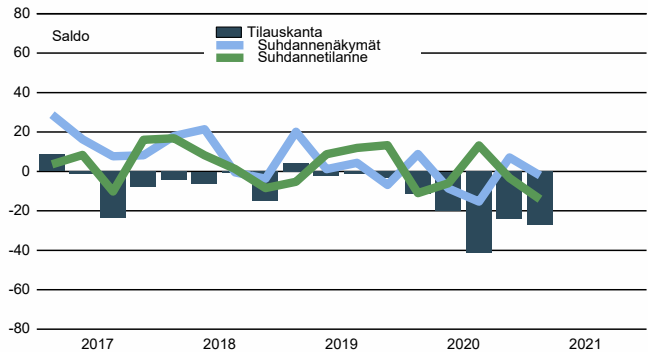
Huhtikuu 2021

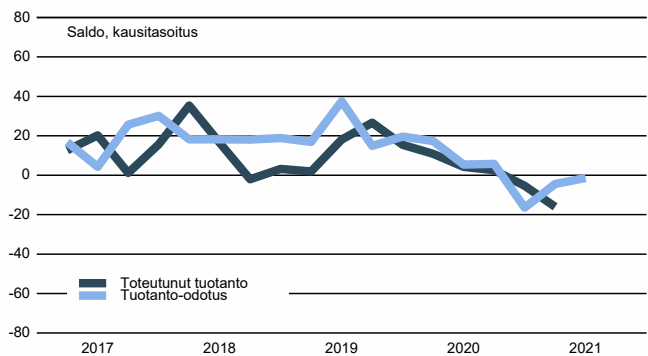
Elintarviketeollisuus

- Suhdanne-tilanne heikentynyt kevään aikana, saldoluku painui arvoon -15
- Tilaukanta on pysynyt vaisuna ja on yhä alle tavanomaisen tason
- Suhdannenäkymät heikentyneet, saldoluku laski huhtikuussa arvoon -2
- Tuotannon määrä on vähentynyt ja odotukset tulevan tuotannon määrästä ovat varsin vaatimattomat
- Henkilöstön määrän ennakoidaan lisääntyvän hieman kesää kohti mentäessä

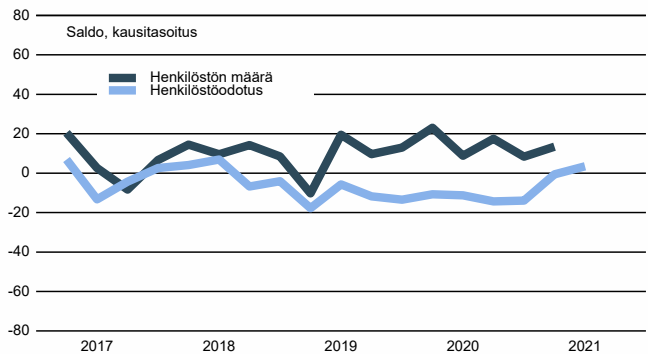
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

-15 SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT **-2**

Elintarvike- teollisuus

Suhdanne-tilan tiedustelun päätuloksia, saldo

	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-2	20	1	-2	-30			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	23	1	-26	-12	16			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	77	73	70	79	68			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-11	-19	-41	-24	-28			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-20	-26	-30	-28	-27			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	4	-3	-1	-13	-4			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	18	38	14	-10	10			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	14	-29	-30	2	30			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	-26	30	-20	23			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-7	8	-11	-4	-15			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	42	50	49	64	50			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	6	0	8	6	6			
puute kapasiteetista	9	4	2	12	5			
riittämätön kysyntä	30	45	42	47	40			
rahoitusvaikeudet	4	2	2	1	5			
muu este	3	1	5	0	0			
Suhdanne-tilanne tällä hetkellä	-11	-6	14	-3	-15			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	9	-8	-16	8	-2			

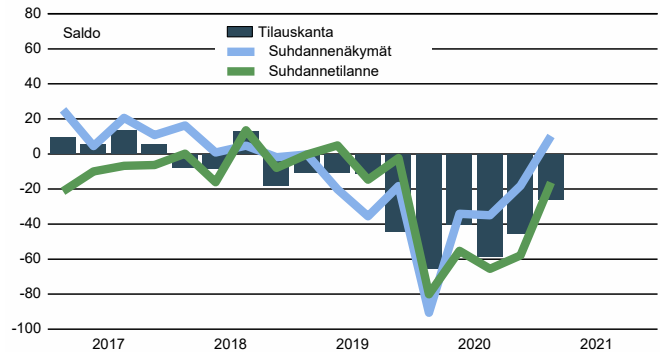
Teva-teollisuus

- Suhdannetilanne kevään aikana yhä heikko, mutta on menossa parempaan päin
- Tilaukanta on kohenemassa, mutta yhä kaukana keskimääräisestä
- Tuotanto on kasvanut alkuvuoden aikana, ja odotukset tulevan tuotannon määrästä ovat piristyneet selvästi
- Henkilöstön määrä on pysynyt ennallaan ja tilanteen nähdään vakiintuvan kesää kohti mentäessä
- Suhdannenäkymät ovat kohentuneet, huhtikuussa näkymien saldoluku oli +11

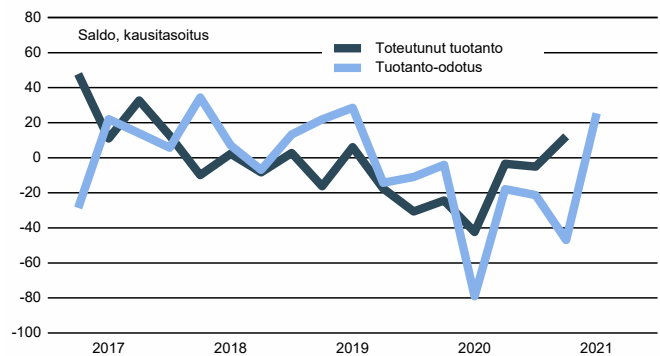
-16 ◀ SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT ▶ **+11**

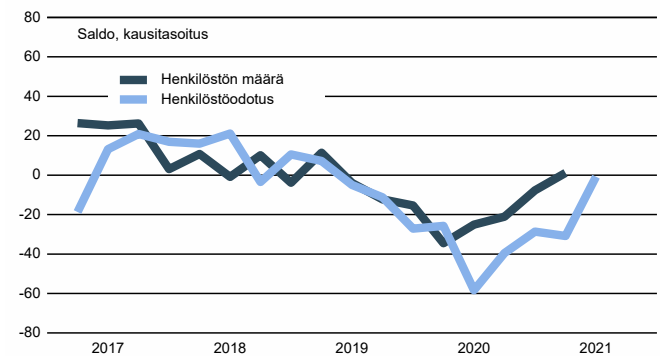
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Teva-teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-18	-41	6	-22	20			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-80	-18	-20	-41	19			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	28	29	51	42	46			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-66	-40	-58	-45	-26			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-63	-56	-58	-56	-50			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	25	27	22	20	15			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-31	-21	-25	-11	2			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-61	-35	-32	-23	-5			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-59	-46	-43	-48	-13			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-52	-6	-17	20	1			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	90	96	93	82	79			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	5	12	15	15	33			
puute kapasiteetista	0	10	13	7	13			
riittämätön kysyntä	60	85	80	67	54			
rahoitusvaikeudet	2	4	6	5	7			
muu este	29	6	0	3	0			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-80	-55	-65	-58	-16			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-91	-35	-35	-18	11			

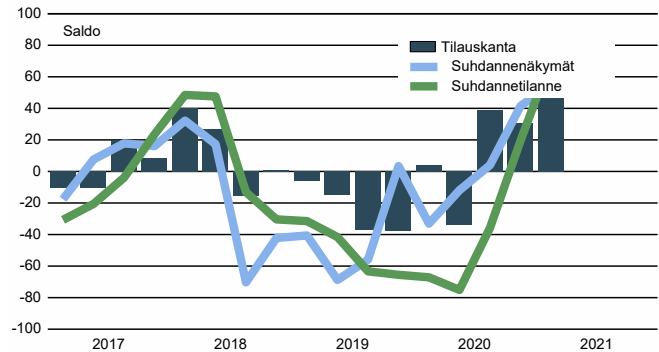
Puuteollisuus

- Suhdannetilanne on jatkanut kohentumistaan ja on nyt hyvin positiivinen
- Tilauskanta on pullistunut merkittävästi kevään aikana ja on hyvin selvästi yli keskimääräisen tason
- Tuotanto jatkaa nopeata kasvuaan ja tuotanto-odotukset kesälle ovat positiiviset
- Henkilöstön määrä on kasvanut ja odotukset lähikuukausillekin ovat hyvin myönteiset
- Odotukset tulevasta ovat myös selvästi aiempaa paremmat, suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku oli huhtikuussa +55

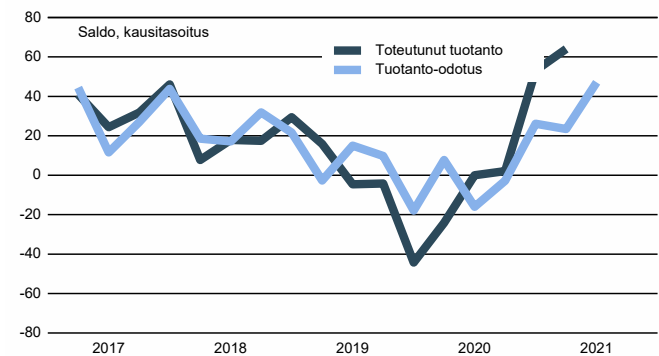
+71 SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT **+55**

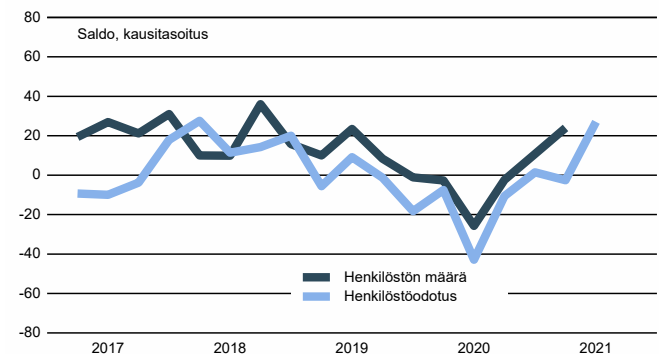
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Puu- teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

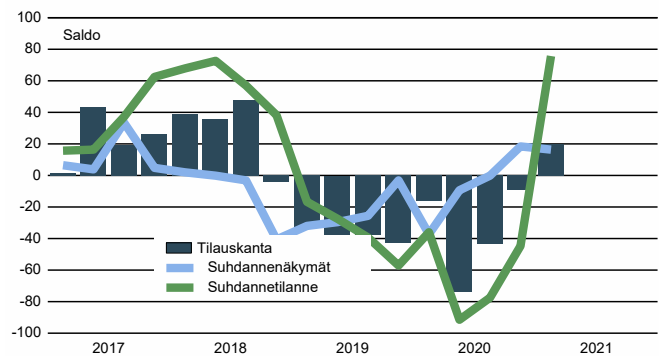
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-27	27	-8	27	62			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-6	3	2	32	56			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	73	70	83	85	93			
Tilauskanta normaaliin verrattuna	4	-34	39	30	78			
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-7	-67	36	22	64			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	0	11	-35	-31	-57			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	-16	-8	-5	34			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-24	-13	-14	5	46			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-31	-57	-21	17	49			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	24	-19	46	24	15			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	70	28	73	73	73			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	7	3	5	9	33			
puute kapasiteetista	5	0	15	25	45			
riittämätön kysyntä	24	21	19	14	7			
rahoitusvaikeudet	4	9	4	11	7			
muu este	35	3	34	31	3			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-67	-75	-36	19	71			
Suhdannennäkymät lähitulevaisuuteen	-33	-12	4	41	55			

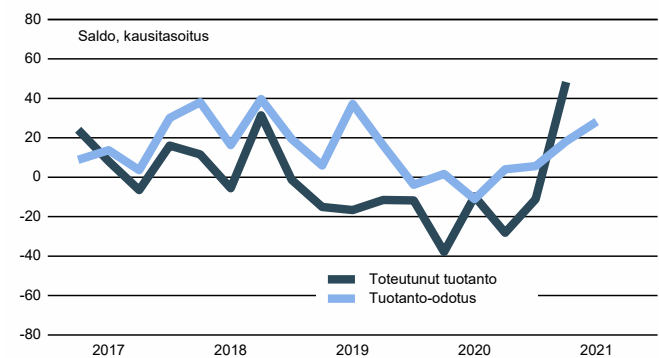
Paperiteollisuus

- Suhdanne-tilanne on piristynyt todella paljon, saldoluku nousi jo lukemaan +75 (tammikuussa oli -45)
- Tilaukanta on kohonnut selvästi ja on nyt jo yli keskimääräisen tason
- Tuotanto on selvässä kasvussa ja tuotanto-odotukset kesää kohden ovat positiiviset
- Henkilöstön määrä on vähentynyt kevään aikana, mutta henkilöstöodotukset ovat kääntyneet selvään kasvuun
- Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +16 eli odotuksissa on, että tilanne tulee parantumaan lähikuukausien aikana

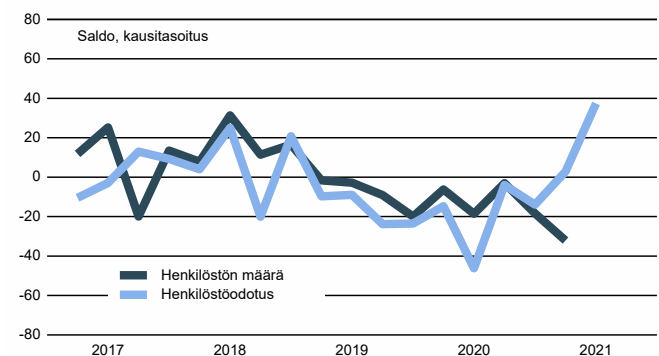
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

+75 ◀ SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT ▶ **+16**

Paperi- teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-26	-1	-46	-28	61			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-7	-3	-17	25	33			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	53	47	33	88	89			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-16	-73	-44	-9	20			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-15	-71	-61	-8	55			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-2	5	21	19	39			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	3	2	-16	-33	-23			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-36	-7	-29	3	45			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-61	-41	-16	-32	68			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-28	19	40	50	36			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	62	75	60	40	50			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	4	2	2	7			
puute kapasiteetista	1	2	1	0	36			
riittämätön kysyntä	33	69	56	38	8			
rahoitusvaikeudet	0	0	0	0	0			
muu este	28	0	2	0	0			
Suhdanne-tilanne tällä hetkellä	-36	-91	-77	-45	75			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-37	-10	-1	18	16			

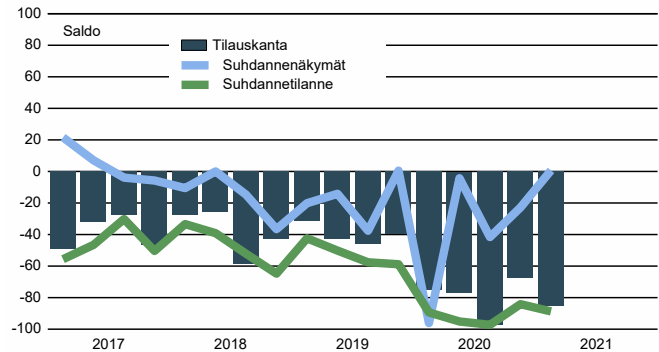

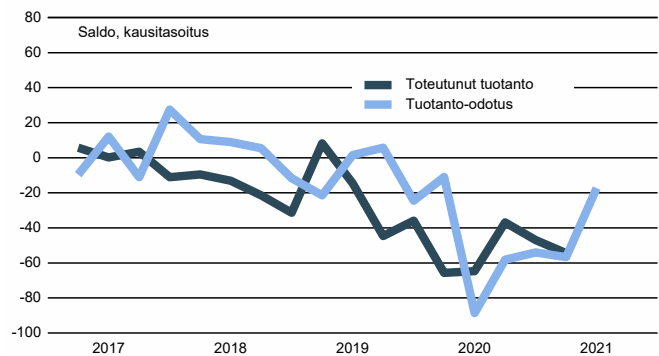
Painaminen

- Suhdannetilanne jatkuu hyvin vaikeana ja taso on pysytellyt yhä pohjamudissa (saldoluku -89)
- Tilaukanta on heikentynyt uudelleen ja tilauskirjat ovat reilusti keskimääräisen tason alapuolella
- Tuotanto on jatkanut selvää supistumistaan ja odotukset kesää kohden mentäessä ovat yhä heikot
- Henkilöstön määrä on vähentynyt ja sen ennakkoidaan jatkavan vähentymistään myös kesän aikana
- Suhdannenäkymät ovat kuitenkin kirkastuneet, saldoluku huhtikuussa +1

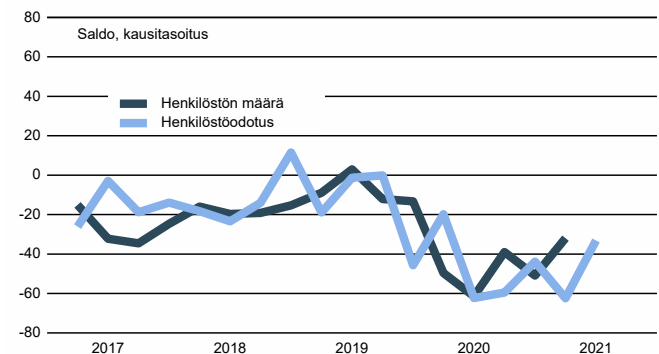
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

-89

**SUHDANNE-
TILANNE**

**SUHDANNE-
NÄKYMÄT**

+1

Painaminen

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

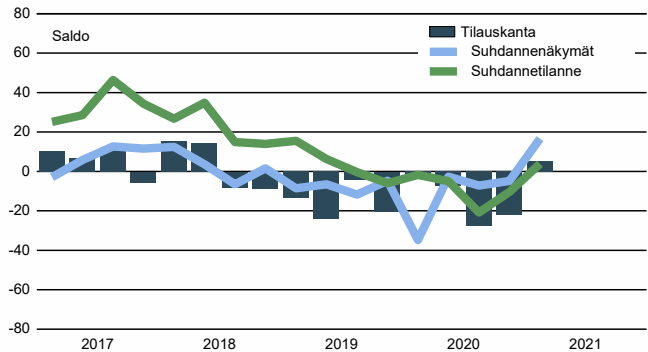
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-81	-78	-41	-30	-75			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-96	-51	-55	-46	-30			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	10	11	8	18	19			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-76	-77	-97	-67	-86			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-75	-96	-100	-82	-100			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-33	-40	-33	-30	-38			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-50	-66	-29	-51	-34			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-70	-59	-44	-47	-46			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-74	-65	-95	-84	-89			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-73	-21	-91	-80	-84			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	96	89	97	98	92			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	4	0	0	2	0			
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0			
riittämätön kysyntä	96	89	97	89	92			
rahoitusvaikeudet	7	3	8	13	8			
muu este	1	1	0	0	2			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-89	-95	-97	-84	-89			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-96	-4	-42	-22	1			

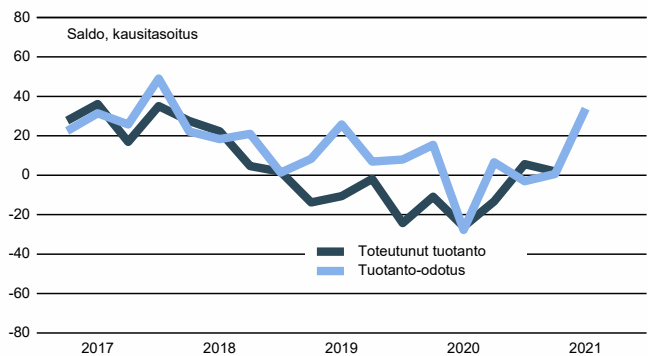
Kemianteollisuus

- Suhdanne tilanne on jatkanut parantumistaan, saldoluku on kivunnut kevään aikana jo positiivisen puolelle (saldoluku +4)
- Tilaukanta on noussut yli tavanomaisen tason
- Tuotanto on pysynyt viime kuukausina jokseenkin ennallaan, mutta odotukset tulevasta tuotannosta ovat selvässä nousussa
- Henkilöstön määrä on viime kuukausina kasvanut, mutta odotukset kesälle ovat vaatimattomat
- Suhdanne kohentuu tulevien kuukausien aikana, näkymät kirkastuneet talvesta (saldoluku huhtikuussa +16)

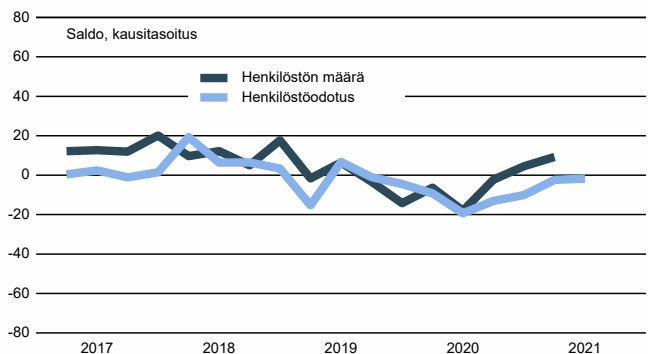
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

+4 SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT **+16**

Kemian- teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

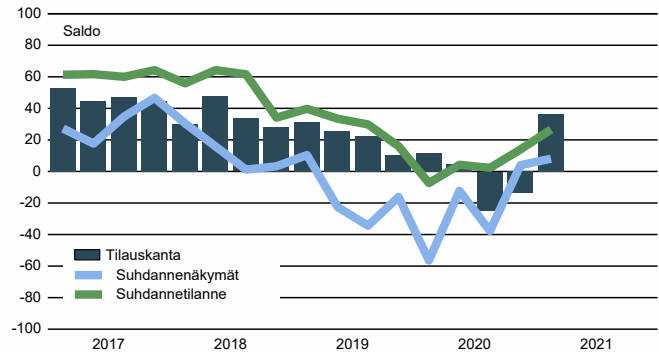
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	3	-36	-17	2	15			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-40	13	-14	13	20			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	75	73	52	65	73			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-1	-7	-27	-22	6			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-13	-16	-28	-22	0			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	25	17	26	-22	-5			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-6	-9	-9	-2	13			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-12	-19	-20	3	3			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-12	-34	-42	-5	19			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-19	26	9	22	28			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	64	53	57	53	49			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	4	6	8	6			
puute kapasiteetista	19	3	1	1	10			
riittämätön kysyntä	27	43	50	43	24			
rahoitusvaikeudet	2	2	1	3	1			
muu este	19	2	1	1	12			
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-2	-5	-21	-10	4			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-35	-3	-8	-5	16			

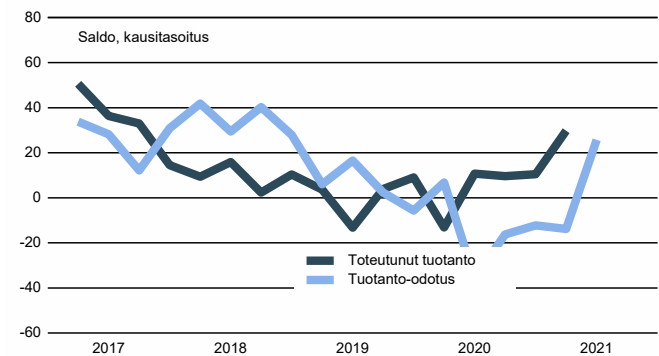
Rakennustuoteteollisuus

- Suhdannetilanne on jatkanut kohentumistaan kevään aikana
- Tilauuskanta on noussut selvemmin yli tavanomaisen tason
- Tuotanto on kasvanut kevään aikana ja tuotanto-odotukset lähikuukausille ovat myös nousussa
- Henkilöstön määrä on pysynyt kutakuinkin ennallaan, mutta odotukset henkilökunnan määrästä ovat kääntyneet kasvuun
- Suhdannenäkymät ovat jatkaneet kohentumistaan, näkymien saldoluku huhtikuussa +9

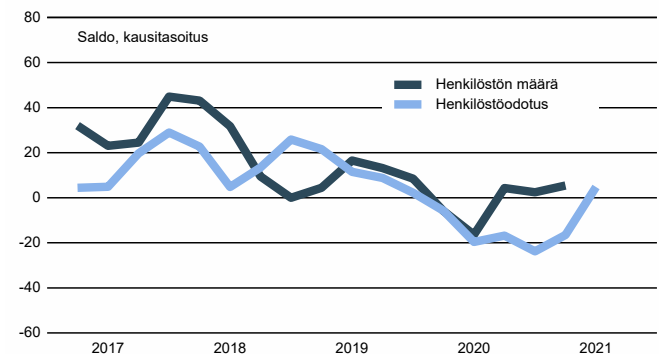
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

+27 SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT **+9**

Rakennus- tuote- teollisuus

Suhdannetiedustelun päätulosia, saldo

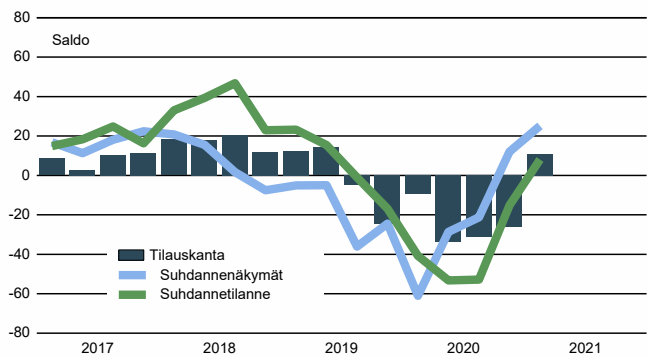
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-13	25	11	-3	27			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-21	-12	-34	-12	38			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	53	81	80	78	82			
Tilauuskanta normaaliin verrattuna	12	5	-25	-14	37			
Vientitilauuskanta normaaliin verrattuna	-17	-35	-32	-2	3			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-7	8	-3	-14	-18			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	-5	3	-1	1			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-11	-14	-36	-16	14			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-16	-16	-14	16	46			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	6	-8	-8	8	33			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	47	55	53	58	68			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	12	15	15	2	17			
puute kapasiteetista	2	4	12	9	18			
riittämätön kysyntä	19	36	36	47	34			
rahoitusvaikeudet	5	2	0	0	6			
muu este	9	0	0	7	3			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-8	4	3	15	27			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-56	-12	-38	4	9			

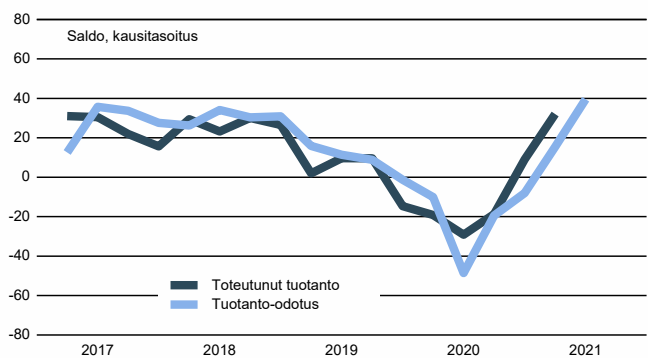
Teknolomiteollisuus

- Suhdanne-tilanne on jatkanut kohentumistaan kevään aikana (saldoluku +8)
- Tilaukanta on noussut pitkästä ajasta yli keskimääräisen tason
- Tuotanto on kasvanut viime kuukausien aikana ja tuotanto-odotuskin lähikuukausille on hyvin myönteinen
- Kevään aikana henkilöstön määrä on lisääntynyt ja saman kehityksen odotetaan jatkuvan myös lähikuukausien aikana
- Kasvu jatkuu tulevien kuukausien aikana, suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +25

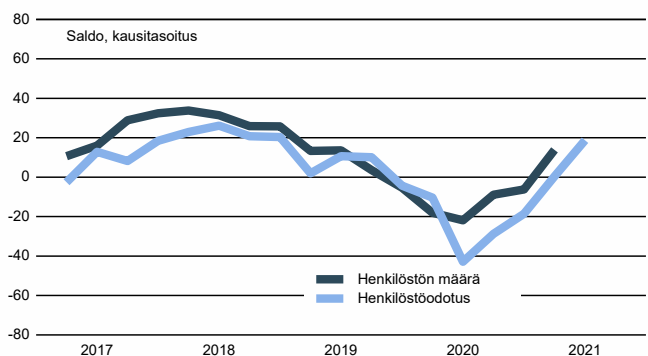
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

+8 SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT **+25**

Teknologia- teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

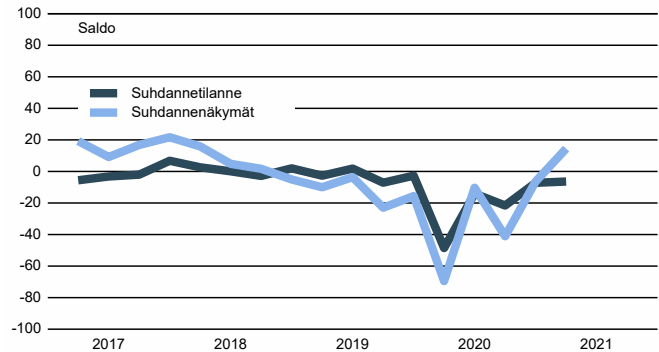
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-13	-29	-18	-4	39			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-44	-9	-14	19	42			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	58	56	57	79	75			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-9	-34	-32	-25	11			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-12	-39	-32	-27	2			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	19	10	2	-2	-8			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-11	-15	-13	-18	21			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-36	-29	-29	11	24			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-23	-47	-61	-35	11			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-19	-4	-14	8	10			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	80	77	79	60	75			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	6	10	13	8	22			
puute kapasiteetista	5	2	3	4	14			
riittämätön kysyntä	56	66	67	39	32			
rahoitusvaikeudet	4	5	5	4	2			
muu este	17	3	2	13	20			
Suhdanne-tilanne tällä hetkellä	-40	-53	-53	-15	8			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-61	-29	-22	12	25			

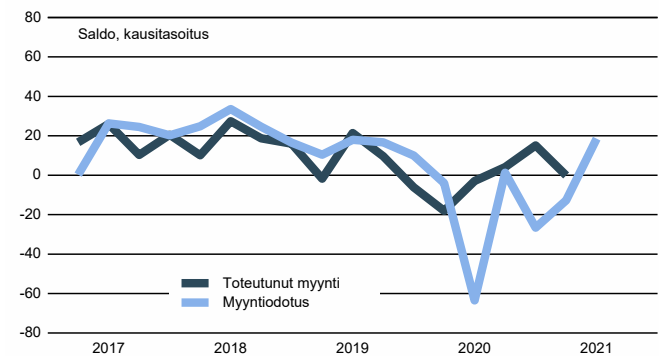
Kauppa

- Suhdanne tilanne on pysynyt yleiskuvaltaan vaatimattomana viime kuukausien aikana (saldoluku -7)
- Myynti on pysynyt paikallaan kevään aikana, mutta myyntiodotukset ovat nousussa
- Henkilöstön määrä on vähentynyt, mutta alkukesän aikana kehityksen odotetaan kääntyvän kasvuun
- Suhdannenäkymät ovat kohentuneet keväällä ja ovat nyt selvästi positiiviset (saldoluku +15)

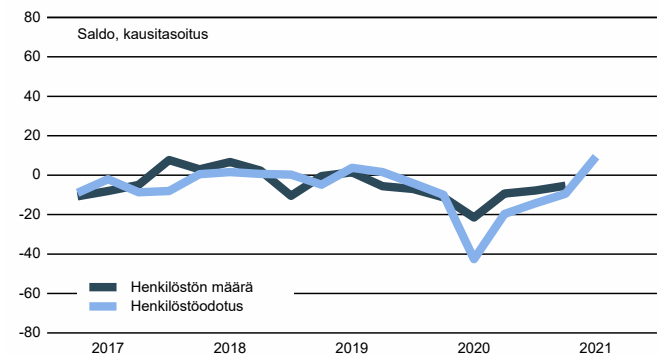
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

-7 SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT **+15**

Kauppa

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

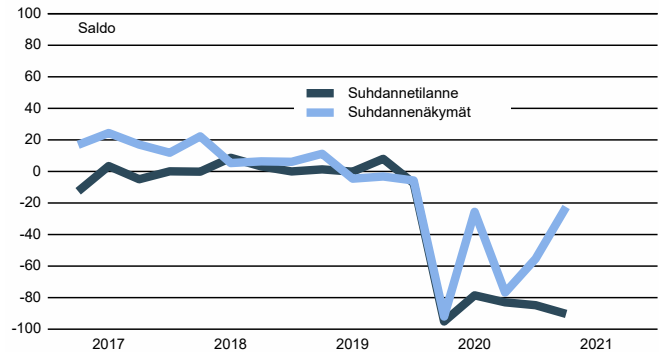
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-19	-3	5	16	-1			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-63	1	-27	-12	19			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	-14	-13	-7	-4			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-39	-20	-14	-6	10			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	79	52	65	60	62			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	7	10	15	15	15			
puute kapasiteetista	4	4	2	3	2			
riittämätön kysyntä	34	34	40	36	30			
rahoitusvaikeudet	7	0	0	0	0			
muu este	34	8	14	11	20			
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-48	-14	-21	-7	-7			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-70	-10	-41	-6	15			

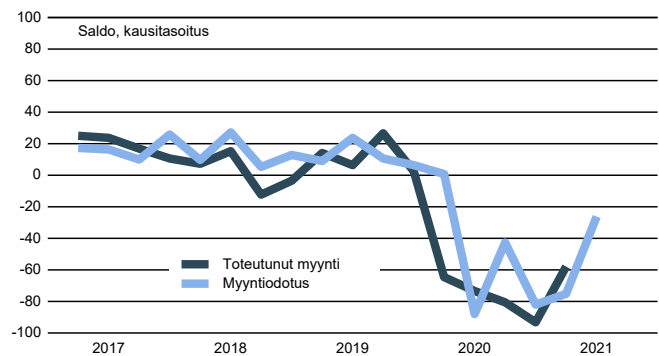
Matkailu- ja ravintolapalvelut

- Koronakriisi ei ole vielä kukaan helpottanut alan tilannetta, suhdannetilanne mätelee yhä hyvin syvällä
- Myynti on jatkanut vain vähentymistään ja myyntiodotukset ovat heikot vaikkakin kohentumassa
- Henkilöstön määrä on jatkanut selvää vähentymistään ja kehityksen ennakoitaan jatkuvan selvästi negatiivisena kesän aikana
- Koronavirus ja siitä seurannut kysynnän romahdus selkeästi suurin myynnin kasvun este
- Suhdannenäkymät kohentuneet hieman, mutta ovat yhä heikot (saldoluku -22)

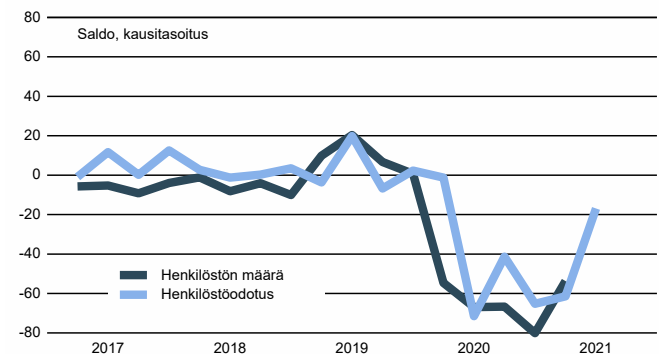
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

-91 SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT **-22**

Matkailu- ja ravintola- palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

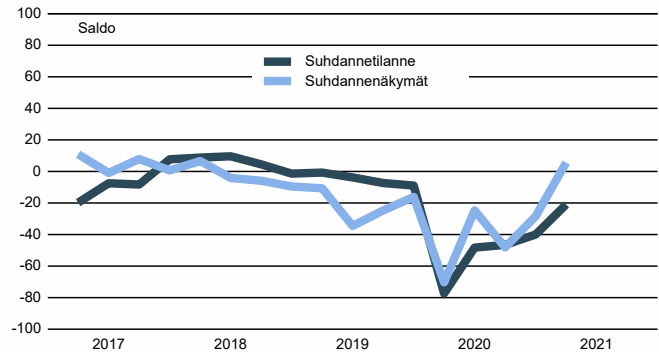
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-86	-78	-61	-82	-81			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-95	-27	-90	-72	-38			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-66	-63	-63	-73	-66			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-70	-46	-71	-54	-21			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	98	93	97	91	95			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	12	9	4	5			
puute kapasiteetista	0	2	1	1	1			
riittämätön kysyntä	42	60	68	65	53			
rahoitusvaikeudet	4	7	4	6	9			
muu este	68	28	47	34	53			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-95	-79	-82	-85	-91			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-92	-25	-77	-55	-22			

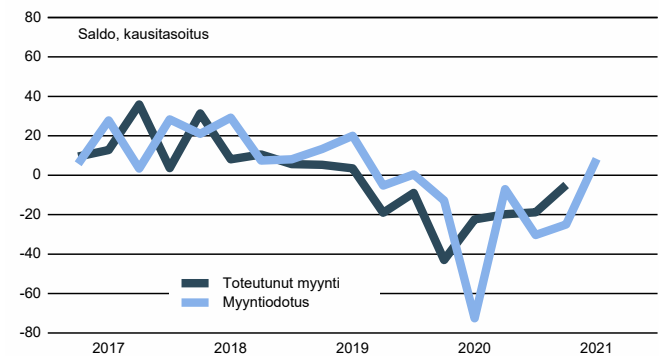
Liikenne

- Suhdanne tilanne on pysynyt vaatimattomana kevään korvalla
- Viime kuukausien aikana myynti on yhä vähentynyt, mutta odotukset myynnistä ovat kääntyneet kasvuun
- Henkilökunnan määrän arvioidaan pysyneen jokseenkin ennallaan, mutta kasvun ennakoidaan käynnistyvän lähikuukausina
- Suhdannenäkymät taas kohentumassa (saldoluku huhtikuussa +6)

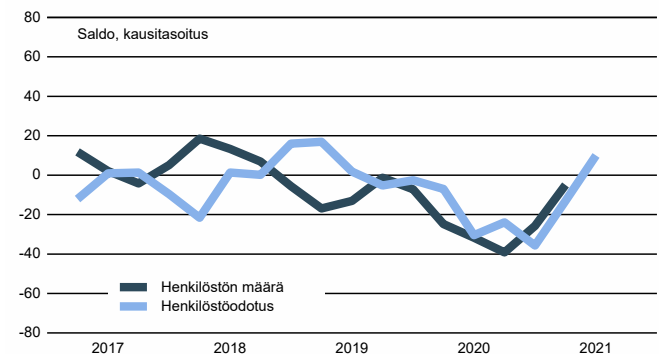
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

-20

SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT

+6

Liikenne

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-54	-5	-27	-12	-18			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-68	-2	-24	-37	9			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-21	-29	-46	-26	-1			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-31	-24	-44	-9	9			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	72	80	92	72	71			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	14	7	25	18	17			
puute kapasiteetista	2	0	3	0	7			
riittämätön kysyntä	48	52	63	55	53			
rahoitusvaikeudet	10	0	5	0	1			
muu este	17	23	6	5	0			
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-77	-49	-46	-40	-20			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-71	-24	-48	-29	6			

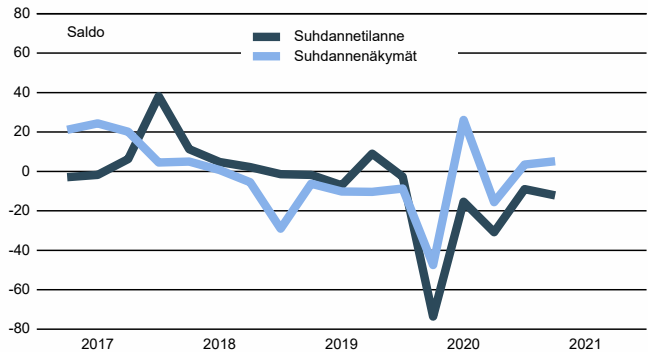

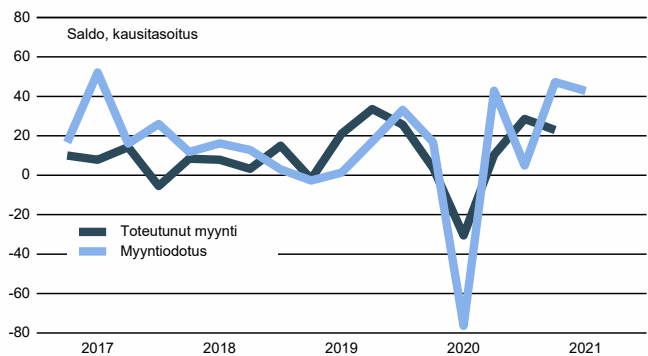
Rahoitus ja vakuutus

- Suhdannetilanne heikentynyt vielä hieman kevään aikana
- Viime kuukausien aikana myynti on kasvanut ja odotukset tuleville kuukausille ovat positiiviset
- Henkilöstön määrä on kausivaihtelu huomioon ottaen vielä vähentynyt, mutta odotuksissa on, että kasvu käynnistyy kesän aikana
- Suhdannenäköymät lähikuukausille varovaiset, saldoluku nousi huhtikuussa arvoon +6

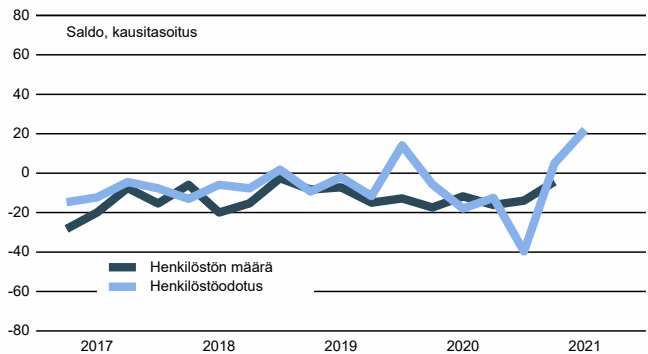
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

-12 ◀ SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT ▶ **+6**

Rahoitus ja vakuutus

Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

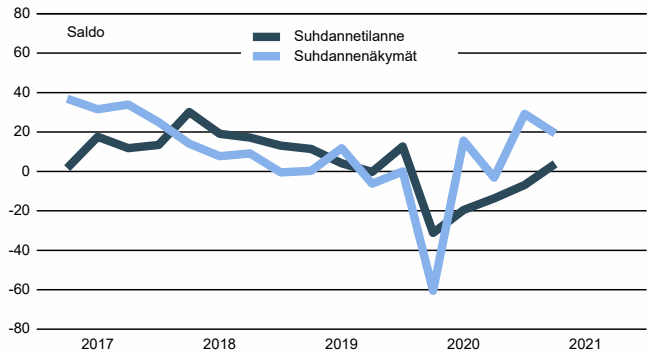
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	3	-30	10	29	23			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-77	43	5	48	43			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	-3	-30	-10	-1			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-21	-13	-42	11	17			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	56	40	34	18	22			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	3	1	1	4	13			
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0			
riittämätön kysyntä	7	9	10	10	6			
rahoitusvaikeudet	3	0	0	0	0			
muu este	47	29	24	4	3			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-74	-15	-31	-9	-12			
Suhdannenäköymät lähitulevaisuuteen	-48	27	-15	3	6			

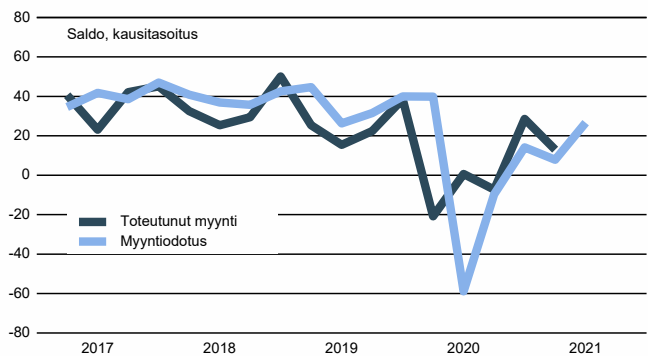
Tieto- ja viestintäpalvelut

- Suhdanne tilanne on kohentunut tasaisesti kevään aikana
- Myynti on lisääntynyt ja myynnin kasvuodotukset lähikuukausille ovat parantuneet
- Alan henkilöstömäärä on kasvanut ja odotukset kesäkuukausille ovat myös positiiviset
- Suhdanne jatkaa kohenemistaan tulevien kuukausien aikana, suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +19

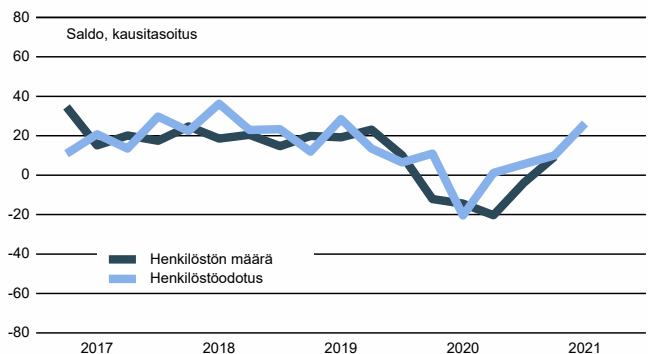
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

+4 SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT **+19**

Tieto- ja viestintäpalvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

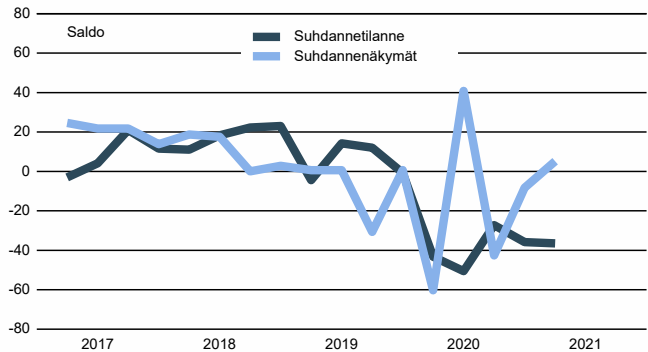
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-21	0	-7	29	14			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-59	-10	15	8	26			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-8	-21	-22	-2	12			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-23	3	-2	18	21			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	58	41	35	45	53			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	12	15	17	23	28			
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0			
riittämätön kysyntä	38	25	15	18	27			
rahoitusvaikeudet	0	0	0	0	0			
muu este	25	10	5	9	2			
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-31	-19	-14	-7	4			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-61	16	-4	29	19			

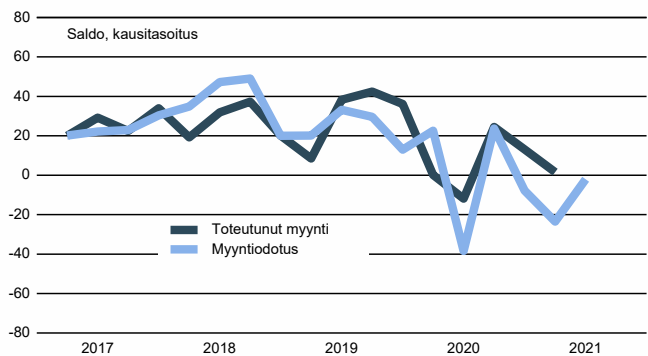
Kiinteistöpalvelut

- Suhdannetilanne on jatkunut vaikeana viime kuukausien aikana
- Myynti on polkenut paikallaan kevään aikana ja myyntitodotukset ovat säilyneet vaatimattomina
- Henkilöstön määrä on kasvanut aavistuksen ja henkilöstön määrän odotetaan jatkavan kasvuaan lähikuukausien aikana
- Suhdannenäkymät ovat jatkaneet kohentumistaan, näkymien saldoluku on noussut positiiviseksi (saldoluku +5)

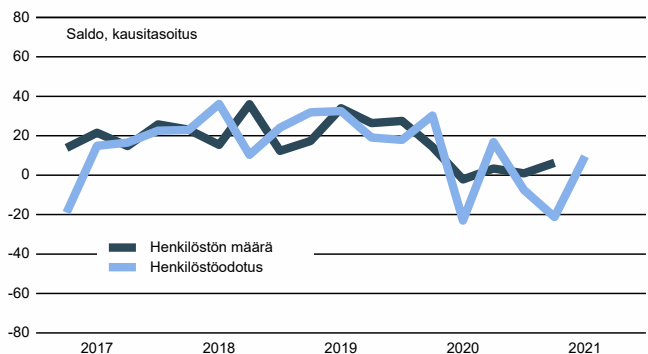
Suhdanteet

Myynti ja myyntitodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

-36 ◀ SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT ▶ **+5**

Kiinteistö- palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

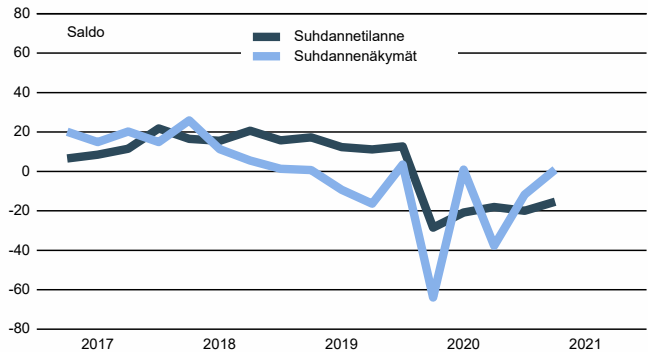
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	0	-11	25	13	2			
Myyntitodotus seuraavalle 3 kk:lle	-39	24	-8	-23	-2			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	4	8	12	-7	-5			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-15	22	-25	-8	13			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	70	52	67	63	64			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	22	7	38	38	38			
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0			
riittämätön kysyntä	23	29	8	1	12			
rahoitusvaikeudet	0	4	0	4	0			
muu este	24	19	27	22	15			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-44	-50	-27	-36	-36			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-60	41	-43	-9	5			

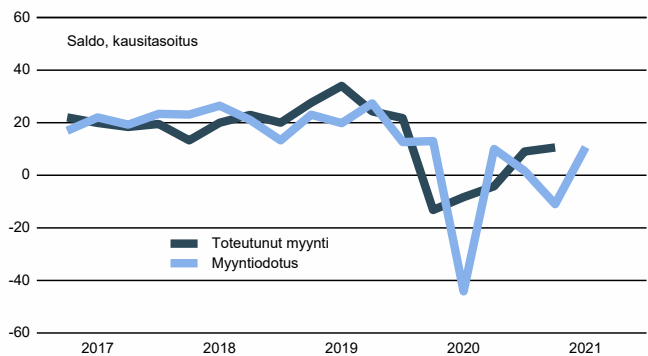
Muut palvelut

- Suhdannetilanne on jatkunut heikkona viime kuukausien aikana
- Myynti on kasvanut ja myyntiodotukset kesäkuukausille ovat myönteiset
- Henkilöstön määrä on polkenut paikallaan, mutta tulevina kuukausina kasvun odotetaan käynnistyvän
- Suhdannenäkymät ovat jatkaneet kohentumistaan, mutta odotukset ovat yhä varsin varovaiset (saldoluku +1)

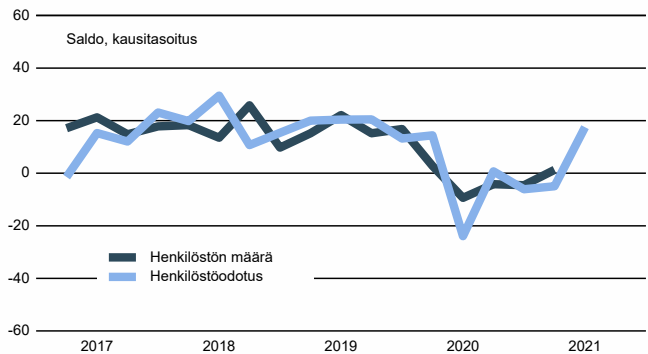
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

-15 ◀ SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT ▶ **+1**

Muut palvelut

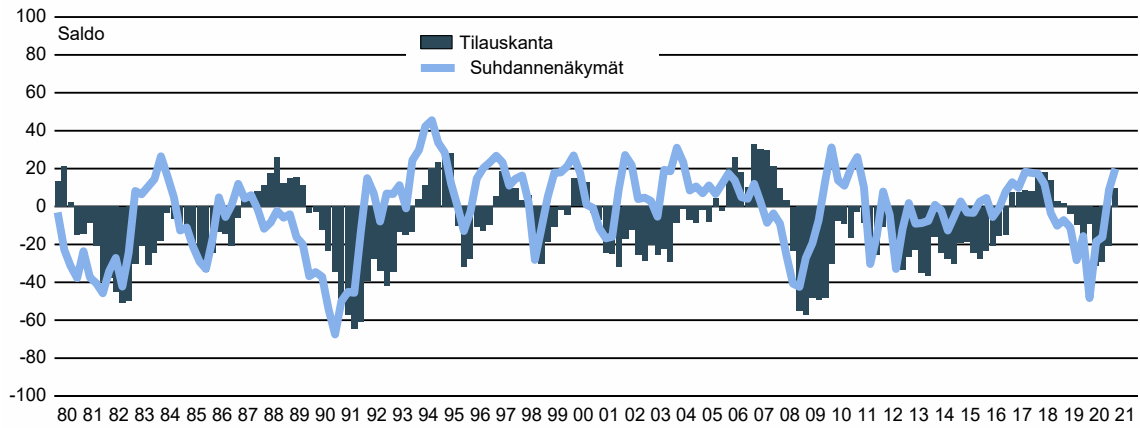
Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-13	-9	-4	9	11			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-44	10	1	-10	11			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	0	-5	-4	-3	-2			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-21	9	-16	5	17			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	78	69	75	69	64			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	16	19	25	22	31			
puute kapasiteetista	1	2	0	0	0			
riittämätön kysyntä	32	36	37	39	28			
rahoitusvaikeudet	6	5	0	3	1			
muu este	34	15	16	8	13			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-29	-20	-18	-20	-15			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-64	0	-38	-11	1			

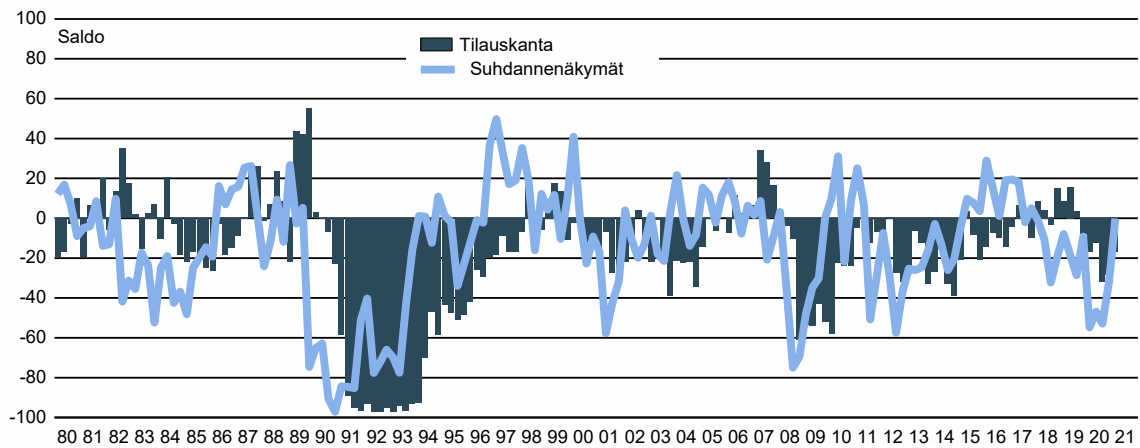

Pitkiä aikasarjoja

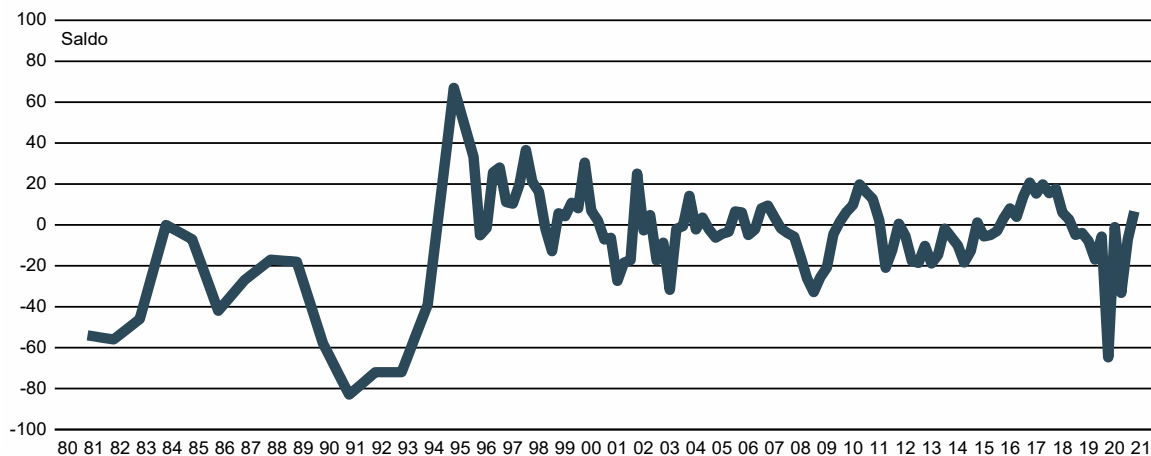
Teollisuuden suhdannenäkymät ja tilauskanta

Rakentamisen suhdannenäkymät ja tilauskanta

Palvelujen suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelumenetelmä

EK:n Suhdannebarometri

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tekee kuukausittain suhdannetiedusteluja koko suomalaiselle elinkeinoelämälle.

Neljä kertaa vuodessa tehdään laajempi tiedustelu, jonka tuloksista julkistetaan **Suhdannebarometri**-julkaisu. Lisäksi kuukausittain julkaistaan suppeampi luottamusindikaattoritiedote.

Teollisuuden suhdannetiedusteluja on tehty Suomessa vuodesta 1966 alkaen. Palvelualoilla ensimmäiset tiedustelut on aloitettu 1980-luvun lopulla, mutta merkittävämpi laajennus tapahtui vasta 2000-luvun puolivälissä.

Tässä julkaisussa on esitetty EK:n uusimman suhdannetiedustelun tulokset koko yksityiseltä sektorilta. Tiedustelu on tehty **huhtikuussa 2021**. Siihen on vastannut **1 305 yritystä**, jotka työllistävät Suomessa **noin 270 000 henkilöä**.

Elokuussa 2010 julkaistavasta tiedustelusta lähtien vastaajayritysten luokitteluksi toimialoille on käytetty uutta TOL 2008 -luokitusta. Muutoksen vaikutus Suhdannebarometrin tuloksiin on kuitenkin varsin pieni. Teollisuuden, rakentamisen sekä joidenkin palvelualojen historiatiedot on kerätty TT:n aiemmassa Suhdannebarometrissa. Valtaosa palvelualojen aikasarjatiedostoista on PT:n suhdannetiedustelusta. Tiedustelumenetelmän muutoksen vuoksi palvelualojen aiemmat tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia uusimpien havaintojen kanssa.

EK:n Suhdannebarometri on **osa Euroopan komission suhdannekyselyjärjestelmää**. Järjestelmään osallistuvat organisaatiot tekevät yhdenmukaisia tiedusteluja kaikissa EU-maissa, ja Euroopan komissio osallistuu jäsenmaissa tehtävien tiedustelujen rahoitukseen. Kaikkiaan vastaavanlaisia tiedusteluja tehdään nykyisin yli 50 maassa.

Yleistä suhdannetiedusteluista

Suhdannetiedusteluilla selvitetään yritysjohdon näkemyksiä taloudellisesta tilanteesta sekä lähitulevaisuutta koskevia odotuksia. Tiedusteluilla etsitään ennen muuta suhdanteiden käännepeisteitä. Tyypillisesti suhdannetiedustelujen kysymyksillä voidaan kartoittaa talouskehitystä noin puoli vuotta eteenpäin.

Tiedustelujen kysymykset ovat valtaosin laadullisia, ja niissä on tyypillisesti kolme vastausvaihtoehtoa. Kyse-lyllä kartoitetaan esimerkiksi sitä, onko vastaajayrityksen tuotanto tai työvoima kasvanut (+), pysynyt ennallaan (=) vai vähentynyt (-). Joitakin muuttujia, kuten tilauskantaa ja varastoja, pyydetään vertaamaan myös normaaliin.

Tulokset painotetaan yrityskoolla

Teollisuudessa yrityskohtaiset vastaukset on painotettu vastaajayrityksen liikevaihdon ja palveluissa henkilökunnan määrällä. Toimialojen keskinäisessä vertailussa painoina on käytetty jalostusarvopainoja. Pienten yritysten aliedustus otoksessa on korjattu niin, että niiden osuus vastaa todellista osuutta kullakin toimialalla.

Useimmat suuret yritykset vastaavat tiedusteluun toimipaikoittain tai tuotannonaloittain, ei konsernitasolla.

Toimialoittaiset vastaukset esitetään julkaisussa useimmiten ns. **saldolukuina**. Saldoluku on positiivista kehitystä kuvanneiden osuus vähennettynä negatiivista kehitystä kuvanneiden osuudella. Jos esimerkiksi 30 % vastaajista (painotettuna) on vastannut tuotantonsa kasvaneen, 50 % pysyneen ennallaan ja 20 % vähentyneen, saldoluku on 30 – 20 eli +10.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10)
00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20
www.ek.fi

Raportti internetissä:

www.ek.fi

ISSN 0783-3350

Lisätietoja:

Johtava ekonomisti
Sami Pakarinen
Puh. 050 343 4337
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ekonomisti
Jouko Kangasniemi
Puh. 040 551 8136
etunimi.sukunimi@ek.fi

EK 2021